

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Vires, & remedia magnetis. Cap. LVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](#)

dius. Imo quod est notatum dignum, obuersa pars, ut magnes ipse, ad Meridiem ferrum abigit, & quom id in quamplibus obelis ferreis experiremur in aquis immisis, omnes sibi æquidistantes mutuo Aquilonem ostendebant. Quod si, qui magnetem adamantis facie debilitati scripserint, haec scripsissent, veriora pronuntiassent; nam acum adamanti adfricatum, & paleæ infixum, aquis inditum, ut libere verti possit, circumvolutum dito, ubi queuerit, ad Aquilonem se recipit, vertice suo illud demonstrans.

Vires, & remedia magnetis. C. A. P. L. V. L. 103

Ex hac magnetis mirabili attrahendi operatione, multa commentarii sunt maiores nostri, multaque remedia deduxerunt, quæ non admodum in seite, nec sine ratione notata. Ex vi hac mirabili in qua raptifice, & allegrice ferri, & magnetis, ut se mutuo rapiant, Veneris ei intellectum tribuerunt, ac alter alterum amore prosequi, nec insanus amor discutitur, nisi alter alterius complexibus frueretur: dein cum terga obuertunt, se odio prosequi, horreri, expelliique se in vicem viderent, etiam in eo semina odii contineri. Ex his Marbodeus:

Conciliare potest uxoris ipsa maritos,

Et vice conuersa nuptas reuocare maritis:

Nam qui scire cupit sua num sit adultera coniux,

Suppositum capiti lapidis stertentu adapte.

Mox que casta manet, petit amplexuram maritum,

Nontamen eu'gilans, cadit omnis adultera lectio,

Tanquam pulsa manu, sub uno fætore coacta,

Quem lapu emittit celati criminis index.

Et ob id maiores ad id innueendum Venerem saepius in magnete insculpebant, ac magnetino lapide figura- bant. Vnde Claudianus:

-- Venerem magnetica gemma figurat.

Memini præterea plerosque antiquorum dixisse, si mag- nes tritus fuerit, & super prunas ardentes per domus angulos aspersus, ut sumus in altum euoleat, protinus fugient morantes in ea, nam domus corrueare viderunt, hisq; phantasmatib. territi, relicis omnibus, domo fu-

giunt, & hoc artificio fures omnia subripere possunt
Marbodeus:

*Si fur claustra domis spolijs, gaziq; referta,
Ingrediens prunas ardentes per loca ponat,
Et supra ponat magnetu fragmina pruni,
Vi per tetragonum fumi vapor alta vaporet,
Mentibus euer sis veluti impendenter ruina,
Diffugiant omnes in ea quicunq; manebunt.
Et fur securus rapiet, quacunq; libebit.*

Cuius ratio est, quod magnes melancholicus est, ut ex colore coniicitur: cuius vapores hausti, & ad cerebrum delati, dormientibus terribilia, & melancholica phantasma inducunt, idem efficere solent carbones. Podus dauic cum sepo serpentis, & succo vrtice, si aliquid datum fuerit ad potandum, dementes reddit, cumque ex gente, patria, habitatione, ac regione sua fugat, hoc operatur, atram melancholiam exaggerando. Vel qui ore habuerint cum lunaticos & melancholicos efficiet. Et ferri abstractione Medici opinati sunt ad extraheendum sagittæ ferrum ex humano corpore magnetem valere.

Vtimur autem magnetæ in vitro confiendo. Plinius. Post vitri originem vt est astuta, & ingeniosa, lentia, non fuit cōtentata nitrum miscuisse, cœptus addi & magnes lapis, quoniam in se liquorem vitri quoque in ferrum trahere creditur. Hinc vero in confiendo vitro adiicitur magnetis particula, certe singularis illa vis nostris etiam temporibus eque ac priscis, ita in sanguinem vitri trahere creditur, vt ad se ferrū allicit, iratum autem purgat, & ex viridi, vel luteo candidum facit, sed magnetem postea ignis consumit, ex Agricola. Legimus & capiti admodum magnetæ dolores omnes auferre. Galenus purgatorias vires habere dicit, propter quod hydropicis in potu datur, & omnem humorē ē ventre educit. Non omittemus tandem Hadrianī in suis quæstionibus errorem de magnetæ, inquit: nūm ferrum sua grauitate nihil magneti ponderis adiicere: nam ferunt naturales, si magnes aliquis fortis in libra appensus fuerit, & post ad se attraxerit ferrum,

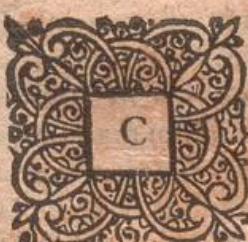
nil ultra ponderis, quam antea ex solo magnete, iam ex ferro & magnetæ simul erit, ita quasi absorpta, & ab effectu mouendi grauitas ferri virtute magnetis impedita erit. Quod falsum repperimus. Simile irridetur ab Aristophanc de villico supra asellum sedente, ac aratrum super humeros gestante, dicente asellum aratri grauitatem non sentire, quum vis eius animæ pondus illud sustineret.

IO. BAPTISTÆ
PORTÆ NEAPOLITA-
NI, MAGIÆ NATVRALIS
LIBER OCTAVVS,

Experimenta continet medica.

PROOEMIVM.

ONSTITVERAMVS omit-
tere sequentia hac medica experi-
menta, quū de ijs affatim vniuerso
Phytognomonicorum opere per-
tractariū esset, nec omisimus, quod
certi & occulti, de re illa habere-
mus, nisi quadam, qua ad eam normam redigi non
poterant. Et si alia quoq; distillationis libro descri-
bentur, ne tandem hic locus Medicinæ vacuus relin-
queretur, sententiam mutare, & aliqua
buc afferre decreu-
mus.